

2. Лобозинська С. М. Шляхи вдосконалення банківського конкурентного законодавства [Електронний ресурс] режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Apre/2009_5_2/51.pdf

УДК 336.71

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ
ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ В БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ**

Осадча Т. С.

Науковий керівник: Діденко С. В.

Черкаський інститут банківської справи УБС НБУ

Для кожної держави боротьба з відмиванням коштів, одержаних незаконним шляхом, є питанням національної безпеки. Тому постає питання про необхідність у розробленні та постійному вдосконаленні нормативно-правової бази фінансового моніторингу. Також постає питання про побудову національної системи протидії відмиванню грошей з урахуванням досвіду інших країн і рекомендацій міжнародних організацій, суб'єктами якої можуть бути як державні органи, так і всі фінансові установи.

18 травня 2010 року Верховна Рада України прийняла Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом», який враховує рекомендації FATF щодо оцінки ризиків легалізації [3].

Визначення потенційного ризику відмивання кримінальних доходів стосовно клієнта є найважливішою частиною. Кожна установа має на основі своїх внутрішніх критеріїв провести оцінку, що визначить, який рівень ризику притаманний тому чи іншому клієнту та які фактори свідчать про це. З цього приводу, вважаємо, що етап оцінки ризиковості клієнта повинен відбуватися на етапі проведення його ідентифікації [1, с.110].

Політика ідентифікації клієнтів банку є фундаментальними засадами здійснення фінансового моніторингу. Політика КУС є ключовою вимогою внутрішнього фінансового моніторингу банку. Оптимізація цієї політики розширює рамки ідентифікації клієнта до більшого інформативного

забезпечення. Міжнародні стандарти фінансового моніторингу на оцінці ризиків рекомендують критичні підходи до інформаційного забезпечення для прийняття аргументованого рішення щодо оцінки ризиків за профілем клієнта і відповідних заходів моніторингу трансакцій за операціями. Ефективна політика ідентифікації клієнта розглядається через призму інформаційного забезпечення і базується на реалізації принципів: знай свого клієнта, знай операції клієнта, знай клієнта свого клієнта, знай бізнес-партнерів, знай своїх співробітників. В основу формування політики ідентифікації клієнтів покладено міжнародний досвід у сфері запобігання та протидії відмиванню доходів, одержаних злочинним шляхом, що пізніше було імplementовано в законодавчу базу України та практику банківської діяльності [2, с.129]. Базельський комітет з банківського нагляду виділяє свої типи ризиків, проте ключовим завданням банків залишається ефективний аналіз власних клієнтів, в основі якого лежить принцип «Знай свого клієнта»[1, с.111].

Фінансові установи повинні розробити та прийняти належні заходи та здійснювати контроль з метою зменшення вірогідних ризиків легалізації доходів з боку тих клієнтів, які визначені такими, що мають високий ризик у результаті процедур, що їх здійснює фінансова установа з метою оцінки ризиків. Ефективно розроблена система виявлення можливих ризиків допоможе банківській установі сфокусувати свою увагу на тих клієнтах та трансакціях, які потенційно позиціонуються як найбільш ризикові з точки зору відмивання коштів.

Розвиток системи запобігання та протидії легалізації незаконних доходів і фінансування тероризму є важливою складовою стратегічного курсу України на посилення її ролі в побудові єдиної світової мережі запобігання та протидії легалізації «брудних» коштів. Для забезпечення політики КУС слід розробити належні організаційно-нормативні заходи щодо політики «знай своїх співробітників» з огляду на кваліфікаційний рівень працівників та репутації посадової особи, що є відповідальним виконавцем в процесі ідентифікації клієнтів банку. Цілісність та збалансованість ризик орієнтованих підходів до оцінки ризиків сформулюють систему в контексті нормативного забезпечення

належного бізнесу та виконання вимог регулятора щодо дотримання чинного законодавства та принципів банківської справи.

Список використаних джерел

1. Дзедзик І. Б. Місце ризиків у системі фінансового моніторингу операцій банківської установи// Регіональна економіка. – 2008. – №4. – С. 109-114.
2. Діденко С. В. оптимізація управління ризиками в системі фінансового моніторингу банку // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. – 2008. - №3. – С. 128-131.
3. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму: Закон України від від 18 травня 2010 року N 2258-VI - [Електронний ресурс]: – Режим доступу: http://www.sdfm.gov.ua/documents.php?cat_id=31&doc_id=4&lang=uk&page=1